

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

«KONTAKT»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tillatelse til skadefelling av gaupe i deler av Saltdal kommune - Saltfjellet reinbeitedistrikt

Statsforvalteren i Nordland viser til telefonsamtaler med Per Thomas Kuhmunen i Saltfjellet reinbeitedistrikt den 18. mars 2021 hvor det ble søkt muntlig om tillatelse til skadefelling av gaupe i Viskis-området. Bakgrunnen for søknaden var funn av nye kadaver som de mistenkte var drept av gaupe, samt observasjon av gaupe ved det ene kadaveret. Vi viser også til skriftlig søknad fra reinbeitedistriktet datert 3. mars 2021 om skadefelling av gaupe i Bodø og Saltdal kommuner, samt telefoner med flere reineiere i distriktet den siste tiden om tap av rein til gaupe.

Statsforvalteren ga den 18. mars 2021 kl. 15:00 tillatelse til skadefelling av gaupe i Viskis-området i Saltfjellet reinbeitedistrikt. Vedtaket ble formidlet per telefon og e-post til reinbeitedistriktet. Dette brevet må ansees som et formelt vedtaksbrev av gitt tillatelse.

Videre viser vi til e-post fra Saltdal kommune v/ Marianne Hoff den 19. mars 2021 om at de kan overta ansvaret for videre fellingsforsøk med bruk av kommunalt fellingslag.

Vedtak

- Statsforvalteren i Nordland gir med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9, tillatelse til skadefelling av én (1) gaupe i deler av Saltdal kommune innenfor nærmere angitte vilkår.*
- For å effektivisere fellingsforsøket, dispenserer Statsforvalteren fra viltlovens § 21 slik at fellingslaget kan bruke snøskutere til lokalisering av gaupespor, utplassering av fellingspersonell og for eventuelt å ringe inn et område hvor gaupa har tilhold. Dispensasjonen gjelder for inntil fire snøskutere, inkludert evt. snøskutere som brukes av reindriftsutøvere som er med på fellingslaget og som deltar i fellingsforsøket. Dispensasjonen gjelder innenfor fastsatt fellingsområde og fastsatt fellingsperiode.*

Vilkår

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 18. mars 2021 til og med 27. mars 2021.
2. Skadefellingsområdet er avgrenset slik:
 - Grense mot nord og øst: RV77 og riksgrense.
 - Grense mot vest: E6
 - Grense mot sør: rett linje Dypennasen-Lingafjellet.
3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ og til områder hvor det nylig er dokumentert skader.
4. Rapportering:
 - a) Fellingsleder skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn på SMS til vakttelefon 47829091. Melding skal inneholde kort oppsummering av aktivitet i fellingslaget, informasjon om evt. observasjoner av gaupe og evt. funn av nye kadaver. Dersom fellingsforsøket innstilles over flere dager, er det ikke nødvendig å sende SMS-rapporter før forsøk evt. starter opp igjen.
 - b) Elektronisk sluttrapport skal leveres av fellingsleder senest innen tre uker etter endt fellingsforsøk. Lenke til rapporteringsskjema sendes i separat e-post til fellingsleder. Fellingsleder kan delegere rapporteringsansvaret til en annen person på fellingslaget.
 - c) Kommunen skal snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 1. juni 2021, sende inn krav om refusjon av utgifter til Statsforvalteren i Nordland. Dette gjøres i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter ved bruk av søknadsskjema for konfliktdempende tiltak.
5. For fellingsforsøk den 18. og 19. mars 2021 er Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per Thomas Kuhmunen ansvarlig og oppnevner deltakere på fellingslaget. For videre fellingsforsøk etter 19. mars er Saltdal kommune ansvarlig. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Statsforvalteren før fellingsforsøket starter. Alle som deltar på fellingslaget, må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret.
6. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling med rifle skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. §§ 15 og 16 i Forskrift om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt.
7. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på telefon 47829091. Den som feller dyr skal kunne fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materialet, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Statsforvalteren.
8. Dersom rovvilt skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Statsforvalteren og nærmeste politimyndighet. Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i

det videre ettersøk.

9. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltloven § 35.
10. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no) under instruks.
11. Statsforvalteren i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Grunnlaget for avgjørelsen

Lovgrunnlag og kvote for betingende fellingstillatelser

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9.

I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det:

«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.»

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet:

«...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) *Områdets betydning som beitemark*
- b) *Skadenes omfang og utvikling*
- c) *Potensialet for fremtidige skader*
- d) *Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak»*

Miljødirektoratet har i brev av 15. februar 2021 fattet vedtak om kvote for betinget skadefelling på gaupe. For alle forvaltningsregioner skal terskel for innvilgelse av skadefellingstillatelser differensieres i henhold til prinsippet om geografisk differensiering. Kvote for betinget skadefelling gis primært med bakgrunn i at det kan oppstå akutte gaupeskader på tamrein i forvaltningsregioner med tamreindrift, men kvoten kan også benyttes dersom det oppstår akutte skader på sau. Miljødirektoratet har gitt en kvote for betinget skadefelling på totalt 2 gauper til region 7, gyldig fra 16. februar 2021 til og med 31. mai 2021. Av denne kvoten er det ikke felt gauper. Dette medfører at gjenværende kvote er på 2 gauper.

Kunnskapsgrunnlaget og hensynet til gaupebestanden

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivarettatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Statsforvalteren legger til grunn at vurderingen av dette beror på flere forhold, bl.a. ut fra hvilken grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Region 7 (Nordland) skal ha 10 årlige ynglinger av gaupe jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav g). Statsforvalteren viser til tilgjengelig kunnskap om gaupas bestandssituasjon og utvikling i Norge. Vinteren 2019/2020 ble det beregnet at det var 11 familiegrupper i fylket, jf. NINA rapport 1846 Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2020. Av disse var to i Indre Salten. Også inneværende vinter er det påvist spor etter familiegruppe i øvre deler av Saltdal kommune. NINAs prognoser for antall familiegrupper før jakta i 2021 er for Nordland på 11,3 familiegrupper, med 34 % sannsynlighet for at gaupebestanden vil ligge under bestandsmålet (NINA Rapport 1846).

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Årets kvotejakt på gaupe er avsluttet. Av en totalkvote på sju gauper hvorav tre voksne hunngauper, ble det felt seks gauper hvorav tre voksne hunngauper. Én av de voksne hunngaupene ble felt i Saltdal kommune, nært det aktuelle skadefellingsområdet.

På bakgrunn av kunnskap fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt, NINA Rapport 1846, Rovbase og forvaltningsplanen for rovvilt i region 7, anser Statsforvalteren i Nordland at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er godt nok til å fatte vedtak i saken. Vi anser kravet i nml. § 5 om at arten skal forekomme i levedyktig bestand i sine naturlige utbredelsesområder som oppfylt. En eventuell skadefellingstillatelse vil ikke medføre at målet i nml. § 5 fravikes. Vi anser at vilkåret i naturmangfoldloven § 18 andre ledd om at uttaket ikke truer bestandens overlevelse, er oppfylt.

«Føre-var prinsippet» i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalterens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Skadesituasjonen

Fire siidaandeler i Saltfjellet reinbeitedistrikt har rein på vinterbeite i områdene Lønsdal-Viskis i Saltdal kommune. Det er gode beiteforhold i området i år og reieneierne viser til at det derfor er ønskelig å bruke disse områdene for å spare på de andre vinterbeitene.

Distriktet melder om stor aktivitet av gaupe i vinterbeiteområdene ved Viskis/Lønsdal. Per 19. mars er det i vinter (siden midten av desember 2020) registrert 21 kadaver i Rovbase i dette området. Åtte er påvist drept av gaupe og ni av ukjent fredet rovvilt, mens resten har ukjent/usikker skadeårsak. To av de gaupedrepte reinene ble funnet 13. og 14. mars på Kjernfjellet. Reinbeitedistriktet opplyste per telefon den 18. mars at de hadde funnet to kadaver som de ut fra situasjonen, mistenkte at var drept av gaupe. Ved det ene kadaveret i Viskis observerte de ei gaupe like ved. Begge kadavrene ble senere på kvelden undersøkt av SNO og vurdert som påvist drept av gaupe.

Statsforvalterens vurdering

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht. prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som byrdefordelingsområdet for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Statsforvalteren har vektlagt dette i vurderingen av terskel for å iverksette skadefelling i området.

Områdets betydning som beitemark

Vi legger til grunn at området har stor betydning som beiteland for reinbeitedistriktet om vinteren. Vi viser til at det er gode beiteforhold i området i år og reiene viser til at det derfor er ønskelig å bruke disse områdene for å spare på de andre vinterbeitene.

Skadenes omfang og utvikling

Vi vurderer at omfanget av påviste skader forårsaket av gaupe i det aktuelle området i vinter, og utviklingen de siste dagene tilsier at tiltak må iverksettes for å stoppe en pågående skadesituasjon.

Potensialet for fremtidige skader

Fire siidaandeler i Saltfjellet reinbeitedistrikt har rein på vinterbeite i det aktuelle området. Med bakgrunn i påviste tap til gaupe og fredet rovvilt i vinter, funn av ferske tap påvist drept av gaupe og kunnskap om gaupebestanden i området, vurderer vi at det vil være potensial for fremtidige skader forårsaket av gaupe.

Mulighet for å gjennomføre forebyggende tiltak

Erfaringsmessig er det vanskelig å forebygge tap av rein til gaupe der gaupe og rein oppholder seg i samme område. Reinbeitedistriktet gjennomfører med støtte fra Statsforvalteren tilleggsføring for å ha best mulig oversikt over flokken, samt at vi har gitt tilsagn om akuttmidler for ytterligere intensivering av tilsyn/gjeting. Vi vurderer at det ikke foreligger andre aktuelle tapsforebyggende tiltak enn skadefelling, som i tilstrekkelig grad kan forventes å forebygge ytterligere tap til gaupe.

Motorferdsel i forbindelse med skadefellingsforsøket

Statsforvalteren kan ved vedtak om skadefelling av rovvilt i medhold av rovviltforskriften § 9, sette til side de reglene som ellers gjelder i viltloven om felling/jakt- og fangstmetoder.

Viltloven § 21 forbyr bruk av motorkjøretøy til blant annet lokalisering av vilt. Effektiv sporing i fellingsområdet er viktig for å øke sjansene for å lykkes med fellingsforsøket, og for å øke sjansene for å felle det skadegjørende individet. Statsforvalteren finner grunnlag for dispensere fra forbudet i viltlovens § 21 første ledd, bokstav c), om bruk av motordrevet fremkomstmiddel under jakt for lokalisering av vilt. Dispensasjonen innebærer at fellingslaget kan bruke snøskutere til lokalisering av gaupespor, utplassering av fellingspersonell og for eventuelt å ringe inn et område hvor gaupa har tilhold. Dispensasjonen gjelder for inntil fire snøskutere inkludert evt. snøskutere som brukes av reindriftsutøvere som er med på fellingslaget og som deltar i fellingsforsøket.

Statsforvalteren presiserer at det ikke er anledning til å løsne skudd på eller over offentlig vei eller jernbane. Forfølgelse og avledning av viltets oppmerksomhet med snøskuter er ikke tillatt, og det er heller ikke lov å felle vilt fra snøskuter. Våpen skal være forsvarlig nedpakket under kjøring, jf. § 22-8 i våpenforskriften.

Dersom det skal brukes motorkjøretøy i utmark, er det også nødvendig med kommunens tillatelse etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (motorferdsforskriften). Slik tillatelse kan kommunen gi i medhold av motorferdsforskriften § 6.

Vi gjør oppmerksom på at den enkelte grunneier har anledning til å nekte kjøring selv om det er innhentet dispensasjon fra kommunen og selv om Statsforvalteren har åpnet for bruk av snøskuter.

Vi gjør også oppmerksom på at dette ikke er en åpning for bruk av motorkjøretøy i naturvernområdene innenfor fellingsområdet. Tillatelser til dette må innhentes fra ansvarlig vernemyndighet. Vi viser til at nasjonalparkforvalter i Midtre Nordland Nasjonalparkstyre innenfor rammen av fellingsstillatelsen, har gitt muntlig vedtak om tillatelse til bruk av snøskuter i Saltfjellet landskapsvernområde og Dypen naturreservat for å lokalisere og avdekke spor etter gaupe.

Statsforvalterens konklusjon

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader, vurderer Statsforvalteren at det er riktig å tillate skadefelling av én gaupe innenfor et nærmere avgrenset området og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Det gis også dispensasjon fra villtovens § 21 første ledd, bokstav c), for lokalisering av gaupespor, utplassering av fellingspersonell og eventuelt å ringe inn et område hvor gaupa har tilhold.

Økonomiske rammer for fellingsstillatelsen

Deltakere på kommunalt skadefellingslag vil motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskriften § 9a. Budsjettrammen skal sikre at deltakerne kan få godtgjøring i den perioden det er sannsynlig at skadefellingsforsøket kan føre til felling av riktig individ. Fellingsleder har fortsatt ansvaret for å avslutte fellingsforsøket når skadefellingsperioden er over eller det ikke lenger er sannsynlig at skadefellingsforsøket kan lykkes.

Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på inntil kr 50 000,-. Maksimal døgnstøtte per jeger er kr 1600,-. For personell som deltar få timer i løpet av et døgn, benyttes timesats 1600 / 7,5 timer = 213,-. I tillegg til døgnstøtte/timesats, skal det beregnes feriepenge og arbeidsgiveravgift som også dekkes innenfor den fastsatte rammen.

Godtgjøring for eventuell beredskapsvakt eller beredskapsmidler faller utenfor godtgjøringsordningen. Likeledes faller godtgjøring for bruk av hund, innkjøp, forsikring og utgifter ved hundehold utenfor ordningen.

Deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15. Registrering som lisensjeger skjer på Jegerregisteret <https://w2.brreg.no/lisensjeger/>.

Videre fastsettes det en ramme på inntil kr 15 000,- til dekking av direkte og dokumenterte kostnader utenom godtgjøring, jf. forskriften § 9. Dette gjelder for eksempel kjøreutgifter for bil, snøscooter, nødvendig overnatting etc.

De økonomiske rammene er absolutt.

Kommunen er regnskapsførende enhet og fører regnskap basert på rapporter/timelister fra fellingsleder. Statsforvalteren yter etter mottatt krav fra kommunen tilskudd til dekning av utbetalt godtgjøring og dekning av direkte utgifter innenfor fastsatte rammer.

Saksopplysning

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev. En eventuell klage skal angi det vedtaket det klages over og den eller de endringene som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
Seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Mottakerliste:

Saltfjellet reinbeitedistrikt
Saltdal kommune

Kopi:

Foreningen Våre Rovdyr
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland politidistrikt
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Roviltnemnda i Nordland
Statens naturoppsyn
Midtre Nordland Nasjonalparkstyre
Statskog